

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE
* * *
APELĀCIJAS PADOME

=====

Pasta adrese:	Adrese:	Tālruni:	Fakss:	E-pasts:
a/k 824, Rīga LV-1010	Citadeles iela 7/70, Rīga	67 099 610, 67 099 634	67 099 650	valde@lrpv.gov.lv

=====

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/2007/M-05-1190

Lēmums

Rīga

2009.gada 18 .decembrī

Apelācijas padome (turpmāk ApP):

ApP sēdes priekšsēdētājs – J.Ancītis,
ApP sēdes locekļi – K.Krūmiņš, D.Liberte,
ApP sekretāre – I.Riža,

2007.gada 15.maijā izskatīja apelāciju, kuru, vadoties no 1999.g. likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (turpmāk – LPZ/99) 17.¹ panta pirmās daļas noteikumiem, 2007.gada 6.februārī iesniedusi patentpilnvarotā A.Fortūna preču zīmes pieteicēja – uzņēmēj sabiedrības GMAC LLC (ASV); sākotnējais preču zīmes pieteicēja nosaukums bija GENERAL MOTORS ACCEPTANCE CORPORATION; ar 20.02.2008 pieteicējs ir – GMAC US LLC; (ASV) vārdā pret Patentu valdes (turpmāk – LPV) 2006.gada 6.novembrī pieņemto lēmumu par preču zīmes

MASTERLEASE

(pieteik. Nr. M-05-1190; pieteik. datums – 17.08.2005; 36. un 39.kl. pakalpojumi)

reģistrāciju ierobežotam preču/pakalpojumu sarakstam, proti, tikai 39.klases pakalpojumiem 'preču iesaiņošana un uzglabāšana'.

Apelācijas iesniedzējs nepiekrīt LPV lēmuma pamatojumiem, lūdz lēmumu atcelt tajā daļā, kurā reģistrācija atteikta pārējiem pieteiktajiem pakalpojumiem un atzīt pieteikto apzīmējumu par reģistrējamu attiecībā uz visu pieteikto 36. un 39.kl. pakalpojumu sarakstu.

ApP sēdē piedalījās pieteicēja (apelācijas iesniedzēja) – uzņēmēj sabiedrības GMAC LLC (ASV) – pārstāvis, patentpilnvarotais J.Fortūna, kā arī LPV pārstāve, Preču zīmju un dizainparaugu departamenta direktora vietniece K.Ostrovskā.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu un lietas materiālus un uz klausot apelācijas iesniedzēja pārstāvja paskaidrojumus, Apelācijas padome **konstatēja**:

1. Preču zīmes **MASTERLEASE** reģistrācijas pieteikumu Nr. M-05-1190 2005.gada 17.augustā 36. un 39.kl. iesniedusi uzņēmēj sabiedrība GENERAL MOTORS ACCEPTANCE CORPORATION (ASV). Pēc pieteicēja 16.11.2006 iesnieguma LPV pieteikuma datus fiksējusi uzņēmēj sabiedrības nosaukuma maiņu – GMAC LLC.

Jau pēc ApP sēdes, ar 2008.gada 23.janvāra aktu, notikusi tiesību uz izskatāmo preču zīmi (preču zīmes pieteikuma) nodošana citai personai – GMAC US LLC (ASV). 20.02.2008 LPV paziņojusi pārstāvei, ka īpašumtiesību pāreja ņemta vērā.

2. Minētās preču zīmes pieteikums pēc preču/pakalpojumu saraksta precizēšanas 31.07.2006 ir akceptēts attiecībā uz šādiem pakalpojumiem:

- 36.klasē – 'apdrošināšana; finanšu lietas; darījumi ar naudu; nekustamā īpašuma lietas; transporta līdzekļu finanšu līzings pakalpojumi; preču finanšu līzings pakalpojumi, kā arī šo preču novērtēšanas, apdrošināšanas, galvojuma un aizdevuma finanšu pakalpojumi';

- 39.klasē – 'transporti; preču iesaiņošana un uzglabāšana; ceļojumu organizēšana; transporta nomas pakalpojumi'.

3. LPV 06.11.2006 lēmums reģistrēt preču zīmi **MASTERLEASE** (pieteik. Nr. M-05-1190) tikai ierobežotam preču/pakalpojumu sarakstam (proti, tikai 39.klases pakalpojumiem 'preču iesaiņošana un uzglabāšana') un atteikt reģistrāciju attiecībā uz pārējiem pieteikumā ietvertajiem pakalpojumiem, kurš ir pieņemts ar atsauci uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2. un 3.punkta noteikumiem, balstās uz atzinumu, ka reģistrācijai pieteiktais apzīmējums 'MASTERLEASE' saistībā ar vairumu pieteikto pakalpojumu patērētājiem būs saprotams kā termins un uzskatāms par tādu apzīmējumu, ko var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo pakalpojumu veidu, un ka tādējādi tam arī trūkst atšķirtspējas attiecībā uz šiem pakalpojumiem.

4. LPV viedokli paskaidro atteikuma lēmumā ietvertā šā apzīmējuma analīze, kā arī preču zīmes pieteikuma lietā esošie materiāli.

4.1. Apzīmējumu 'master lease' vai 'masterlease' biznesa un finanšu jomā plaši lieto kā aprakstoša rakstura apzīmējumu, kurš apzīmē pakalpojumu veidu, proti, nomas darījumus, vai norāda uz tādiem finanšu darījumiem, kurus piedāvā, nodrošinot individuālu pieeju un piedāvājot izdevīgākos finanšu risinājumus nomas jautājumos. Reģistrācijai pieteikto vārdu salikumu ekonomikas un biznesa jomā var saprast kā 'nomas vai izpirkumnomas pamatlīgumu, uz kura bāzes tiek veidoti un pārvaldīti apakšlīgumi ar papildnosacījumiem (ekspertīze norāda uz attiecīgām Interneta materiālu izdrukām).

4.2. Nevar piekrist pieteicēja apgalvojumam, ka vārdu salikums 'master lease', kas atrodams paša pieteicēja norādītajā angļu-krievu ekonomikas vārdnīcā (*Англо-русский экономический словарь*; изд. второе, перераб. и дополн., под ред. Аникина А.В.; Москва, „Русский язык”, 1981; стр. 381), nav termins, jo vārdnīcas titullapā skaidri norādīts, ka tajā ietverti apmēram 70 000 termini. Turklāt apzīmējuma 'masterlease' tulkojumu var atrast arī Interneta vārdnīcā „Яndex”: galvenais nomas līgums (pievienota attiecīga izdrukā).

4.3. Divu vārdu sarakstīšana kopā apzīmējumam nepiešķir būtisku atšķirtspēju un neietekmē tā reģistrējamību; tas apstāklis, ka apzīmējums tieši pieteiktajā formā vārdnīcās nav ietverts, neizslēdz tā iespējamu uztveri ar 25.09.2006 pieteikumā (*ApP piezīme*: acīmredzami domāts LPV 25.09.2006 pieprasījums) minēto nozīmi 'nomas pamatlīgums'. Pieņemot, ka attiecīgajiem patērētājiem būs labi saprotama jēdziena 'master lease' nozīme, nav pamata uzskatīt, ka apzīmējums 'MASTERLEASE' saistībā ar pieteiktajiem pakalpojumiem tiks uztverts ar citu nozīmi.

4.4. Zīmes aprakstošais raksturs ekspertīzē jāvērtē ne tikai attiecībā uz katru apzīmējumā ietilpstošo vārdu, bet arī uz kopumu, ko tie veido. Šādas prakses piemērs ir redzams Apelācijas padomes lietā ApP/2002/M-00-1267, kurā izskatīja strīdu par apzīmējumu 'PrintHouse'.

4.5. Pieteicējs uzsver, ka LPV pieprasījumam pievienotajos materiālos vārdi 'master' un 'lease' viens no otra tiek atdalīti, - vai nu rakstot tos atsevišķi, vai katru apzīmējuma daļu rakstot ar lielo sākuma burtu. Tomēr jāatzīmē, ka pieteiktā apzīmējuma vidū esošais lielais 'L' nevis papildina apzīmējuma atšķirīgo raksturu, bet vienīgi uzsver to, ka apzīmējums ir veidots no diviem vārdiem, tādējādi atvieglinot tā izpratni. Līdz ar to nevar piekrist pieteicējam, ka apzīmējums 'MASTERLEASE' būtu uztverams kā fantāzijas vārds.

4.6. Pieteiktā apzīmējuma reģistrācijas iespēju neietekmē arī apstāklis, ka šāda zīme ir atzīta par reģistrējamu citās valstīs. Katras valsts preču zīmju iestāde preču zīmes vērtē, ņemot vērā šīs valsts patērētāju zināšanas, pieredzi, intereses un attiecīgo preču vai pakalpojumu tirgus īpatnības. Tā kā pieteikums iesniegts Latvijā, zīme vērtējama attiecībā uz Latvijas patērētājiem.

4.7. Sakarā ar Interneta plašo pieejamību var apgalvot, ka to patērētāju loks, kuri saprot un lieto vārdu 'masterlease', strauji paplašinās; par to liecina arī, piemēram, kompānijas John Deere CREDIT mājaslapā pieejamā informācija ar sīku piedāvātā pakalpojuma aprakstu (pievienotas attiecīgas izdrukas).

4.8. Šāds apzīmējums tiek lietots ne tikai tekstos angļu valodā, bet arī, piemēram, zviedru un spāņu valodās (pievienotas attiecīgas izdrukas, kurās minēto valodu tekstos atrodams apzīmējums 'Masterlease' negrozītā angļu valodas formā).

4.9. Ņemot vērā iepriekš minēto, var apgalvot, ka reģistrācijai pieteiktais apzīmējums (tieši šāds vai līdzīgs) ir nepieciešams visiem uzņēmējiem, kas nodarbojas ar biznesu nomas pakalpojumu jomā.

4.10. Var secināt, ka, pamatojoties uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem, pieteiktais apzīmējums nav reģistrējams kā preču zīme.

4.11. Vienlaikus ir pietiekams pamats reģistrāciju atteikt, arī pamatojoties uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem. Pieteiktā apzīmējuma jēdzieniskā nozīme un deskriptīvais raksturs attiecībā uz pieteikumā ietvertajiem pakalpojumiem liecina, ka tas nevar veikt preču zīmes pamatuzdevumu – norādīt uz attiecīgo pakalpojumu izcelsmi no viena noteikta uzņēmuma, tādējādi nodrošinot patērētājiem iespēju atšķirt viena uzņēmuma piedāvātos pakalpojumus no citu uzņēmumu pakalpojumiem.

5. Preču zīmes pieteicēja pārstāvji atbildē uz LPV 25.09.2006 pieprasījumu, apelācijas iesniegumā, kā arī paskaidrojumos sēdes gaitā nepiekrīt LPV argumentiem un lēmuma pamatojumiem, lūdz atcelt šo lēmumu un atzīt pieteikto preču zīmi par reģistrējamu visam pieteikumā ietvertajam pakalpojumu sarakstam, minot šādus pretargumentus.

5.1. Pieteicējs nepiekrīt LPV viedoklim, ka patērētāji apzīmējumu 'MASTERLEASE' uztvers kā apzīmējumu vai norādi, kam trūkst atšķirtspējas. Šis apzīmējums ir veidots kā vārdu salikums jeb fantāzijas vārds, kam nav konkrētas, viennozīmīgas un nepārprotamas nozīmes. Tā atšķirtspēja un atbilstība preču zīmju reģistrējamības kritērijiem jāvērtē, nevis sadalot to pa sastāvdaļām un uzlūkojot kā sastāvdaļu nozīmju mehānisku salikumu, summu (*master + lease = galvenais nomas līgums / nomas pamatlīgums*), bet gan attiecībā uz kopumu, ko tās veido.

5.2. Lai gan zināma daļa attiecīgo pakalpojumu patērētāju lielākā vai mazākā mērā varētu zināt pieteiktā apzīmējuma atsevišķo daļu jēgu, tas tomēr neļauj apgalvot, ka arī šo vārdu apvienojuma vienā vārdā jēgu patērētāji uztvers viennozīmīgi un nepārprotami. Apzīmējumam 'MASTERLEASE' iespējami dažādi tulkojuma varianti atkarībā no patērētāju sagatavotības. Vārdu dažādās nozīmes mēģinot apvienot, patērētāji visdrīzāk iegūs visai nenoteiktu, nekonkrētu priekšstatu. Plašāk pieejamās vārdnīcās termins 'masterlease' (vienā vārdā) nav atrodams. Lai termins netiktu pārprasts, ir svarīgi, lai tā nozīme speciālistiem būtu skaidra visos gadījumos. Tas dod pamatu secinājumam, ka šis divu vārdu savienojums nav uzskatāms par terminu.

5.3. Pat tas apstāklis, ka ekonomikas vārdnīcā ievietots vārdu salikums 'master lease' (divos vārdos), kuru var pārtulkot kā 'galvenais nomas līgums', vēl nenozīmē, ka apzīmējums 'MASTERLEASE' (vienā vārdā) ir ekonomikas un biznesa jomas termins. Kā zināms, daudziem kādas nozares vārdnīcā ietvertiem vārdiem bez nozarē lietotās specifiskās termina nozīmes piemīt arī citas, sadzīves valodā lietotas nozīmes. Piemēram, vārda 'master' atrašanās nozares vārdnīcās vienīgi norāda, ka konkrētais vārds bez sarunvalodas var tikt lietots arī kādā specifiskā jomā.

5.4. Pieteicējs uzskata, ka ar fantāzijas veidā radīto apzīmējumu 'MASTERLEASE' neapzīmē ne 36.klasē pieteiktos pakalpojumus 'apdrošināšana; finanšu lietas; darījumi ar naudu; nekustamā īpašuma lietas; transporta līdzekļu finanšu līzings pakalpojumi; preču finanšu līzings pakalpojumi, kā arī šo preču novērtēšanas, apdrošināšanas, galvojuma un aizdevuma finanšu pakalpojumi', nedz arī 39.klasē pieteiktos pakalpojumus 'transporti; transporta nomas pakalpojumi'. Izskatāmais apzīmējums jo īpaši nav vērtējams kā aprakstošs attiecībā uz tiem pakalpojumiem, kuriem nav tiešas saistības ar nomu (angl. *lease*) vai izpirkumnomu (angl. *leasing*). Piemēram, 'apdrošināšana' saskaņā ar vārdnīcas skaidrojumu (*Ekonomikas skaidrojošā vārdnīca*, Zinātne, R., 2000; 31.lpp.) ir nodrošināšanās pret nelaimes gadījumiem un līdzekļu uzkrāšana sociāliem pabalstiem un pensijām. Tas pats attiecas uz pakalpojumiem 'preču novērtēšanas, apdrošināšanas, galvojuma un aizdevuma finanšu pakalpojumi' un 39.klases pakalpojumiem.

5.5. Pieteicējs norāda, ka apzīmējuma 'master lease' rakstība dažādos informatīvajos materiālos nav vienāda: lielākoties to raksta ar diviem vārdiem, dažreiz vienā vārdā, bet katru daļu ar lielo burtu, tādējādi daļas vizuāli atdalot. Pat vienā Interneta mājaslapā rakstība mainās. Pamatā abi vārdi tekstos tiek viens no otra atdalīti – vai nu rakstot tos atsevišķi, vai katru daļu izceļot ar lielo sākuma burtu. Tādējādi izskatāmais apzīmējums atšķiras ar to, ka tas rakstīts vienā vārdā, kurā visi burti ir lielie.

5.6. Pieteicējs uzskata, ka par izskatāmā apzīmējuma reģistrējamību netieši liecina samērā liels šā paša pieteicēja analogu reģistrāciju skaits dažādās pasaules valstīs, kopā 40 vārdisku preču zīmju **MASTERLEASE** reģistrāciju 30 valstīs (pārstāvis iesniedz izdruku no preču zīmes īpašnieka datu bāzes). Gandrīz visos gadījumos minētās zīmes reģistrētas 36. un/vai 39.klases pakalpojumiem. Reģistrācijas ir arī angļu valodas zemēs. Tas norāda, ka šis apzīmējums nav ticis uzskatīts par attiecīgos pakalpojumus aprakstošu vai tādu, kas sastāv vienīgi no komercdarbībā lietojamiem apzīmējumiem vai norādēm. Ir apšaubāms, vai konkrētā apzīmējuma uztveres ziņā situācija Latvijā būtu būtiski atšķirīga.

5.7. ApP sēdē pieteicēja pārstāvis uzsver, ka pierādījumi neliecina par to, ka saliktenis 'masterlease' tiktu lietots kā aprakstošs jēdziens, turklāt vidusmēra patērētāji to nesapratīs. Ja arī attiecīgās jomas patērētāji varbūt sapratīs vārdu 'lease', tad vārdu 'master' tulkos tikai kā 'meistars'.

5.8. Pārstāvis norāda, ka pieteicējs zina ApP negatīvo attieksmi pret atsaukšanos uz preču zīmju reģistrācijām citās valstīs un līdzīgu preču zīmju reģistrācijām. Tomēr svarīgi, ka līdzīgas konstrukcijas preču zīmes vairākos gadījumos reģistrētas Latvijā, gan Eiropas Kopienā, piemēram, **MASTERBANKING** (M 36 612), **SUPERLEASE** (CTM 003 202 215), **MASTER FINANCE** (CTM 003 839 651).

5.9. Atbildot uz jautājumu – kā citi komersanti varētu nosaukt attiecīgu pakalpojumu, proti, nomas vai izpirkumnomas pamatlīguma noslēgšanu, – pārstāvis neizslēdz, ka atsevišķos gadījumos šādu darījumu var apzīmēt ar angļu valodas jēdzienu 'master lease' (divos vārdos).

II. Apelācijas izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem**:

1. No lietas materiāliem var konstatēt, ka uzņēmējsabiedrības GMAC LLC apelācija ir iesniegta likumā paredzētajā kārtībā. Tādējādi ir pamats tās izskatīšanai pēc būtības.

2. Izskatāmais LPV lēmums ir pamatots ar atsauci uz LPZ/99 normām:

- 6.panta pirmās daļas 2.punktu, kurš paredz, ka kā preču zīmi neregistrē apzīmējumus, kam trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem;

- 6.panta pirmās daļas 3.punktu, kurš paredz, ka kā preču zīmi neregistrē apzīmējumus, kas sastāv vienīgi no tādiem apzīmējumiem vai norādēm, kuras var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo preču vai pakalpojumu veidu, kvalitāti, daudzumu, lietojumu (funkcionālo uzdevumu), vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču izgatavošanas vai pakalpojumu sniegšanas laiku vai citas preču vai pakalpojumu īpašības.

3. Izanalizējot LPV lēmuma motīvus un preču zīmes pieteicēja motīvus, kā arī pārbaudot lietas materiālus, ApP uzskata, ka LPV ekspertīze izskatāmajā lēmumā ir pareizi konstatējusi vairākus apstākļus, kas attiecas uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2. un 3.punkta noteikumu piemērošanu vismaz attiecībā uz daļu no pieteikumā ietvertajiem pakalpojumiem.

4. ApP uzskata, ka reģistrācijai pieteikto vārdisko apzīmējumu 'MASTERLEASE' var atzīt par tādu, ko var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo pakalpojumu veidu vai lietojumu (funkcionālo uzdevumu), un ka tā semantisko, terminoloģisko rakstura nozīmi var uztvert Latvijas attiecīgo patērētāju nozīmīga daļa. Šai kontekstā ApP kritiski vērtē atsevišķus apelācijas iesniedzēja argumentus.

4.1. Pieteiktais apzīmējums ir veidots, vienā vārdā apvienojot angļu valodas vārdus 'master' un 'lease', kuri saliktenī ir skaidri nolasāmi. Var piekrist, ka pieteiktais apzīmējums salikteņa veidā, vienā vārdā terminoloģijas avotos praktiski nav atrodams. Tai pašā laikā atbilstoša terminoloģiska rakstura vārdkopa 'master lease' ar konkrētu nozīmi (nomas/izpirkumnomas pamatlīgums, vadošais nomas/īres līgums; nomas/īres līgums, uz kura pamata slēdz tālākus nomas/īres līgumus jeb apakšlīgumus; nomas līgums, kas nosaka apakšnomas līgumu nosacījumus; nomas/īres līgums, kas ļauj nomniekam papildu aktīvus iznomāt tālāk bez nepieciešamības pārslēgt sākotnējo līgumu) atrodama daudzos avotos, piemēram:

1) *Black's Law Dictionary*; Seventh Ed., edited by Bryan A. Garner; West Group, St. Paul, Minn., 1999; p. 899;

2) *Англо-русский экономический словарь*; изд. второе, перераб. и дополн., под ред. Аникина А.В.; Москва, „Русский язык”, 1981; стр. 381;

3) Interneta vārdnīca YourDictionary: <http://www.yourdictionary.com/business/master-lease>;

4) Interneta vārdnīca BusinessDictionary: <http://www.businessdictionary.com/definition/master-lease.html>;

5) Interneta vārdnīca Яндекс: http://lingvo.yandex.ru/en?text=master+lease&st_translate=on;

6) Interneta vārdnīca MSN Encarta: http://encarta.msn.com/encnet/features/dictionary/DictionaryResults.aspx?lextype=3&search=master_lease;

7) Interneta vārdnīca MoneyGlossary: <http://www.moneyglossary.com/?w=Master+Lease>.

4.2. Šai sakarā nevar piešķirt nozīmi pieteicēja viedoklim, ka vārdu salikuma 'master lease' atrašanās ekonomikas vārdnīcā vēl nenozīmē, ka pieteiktais apzīmējums ir ekonomikas un biznesa jomas termins. Pieteicējs uzskata, ka ne visi kādas nozares vārdnīcā ievietotie vārdi uzskatāmi par terminiem, un norāda, ka daudziem nozaru vārdnīcās ietvertiem vārdiem bez nozarē lietotās specifiskās termina nozīmes piemīt arī citas, sadzīves valodā lietotas nozīmes; arī apzīmējumam 'MASTERLEASE' iespējami dažādi tulkojuma varianti atkarībā no patērētāju sagatavotības. ApP turpretī par kļūdainu uzskata pieņēmumu, ka,

sastopoties ar apzīmējumu, kas lietots konkrētas nozares preču vai pakalpojumu apzīmēšanai, patērētāji iedziļinās tajās šā apzīmējuma potenciāli iespējamās nozīmēs, kuras attiecas uz citām jomām vai pat uz sadzīvi. Eiropas Kopienų tiesa (turpmāk – EKT) vairākkārt atzīmējusi, ka preču zīmju vērtējuma nolūkiem ir jāuzskata, ka attiecīgās preču vai pakalpojumu kategorijas vidējais patērētājs ir samērīgi informēts un samērīgi vēris un piesardzīgs. Arī izskatāmajā gadījumā nav pamata domāt, ka pieteikto pakalpojumu, kuri attiecas uz finanšu, apdrošināšanas un līzingu jomu, kā arī uz transporta nozari, vidējais patērētājs, sastopoties ar apzīmējumu 'MASTERLEASE', analizēs visas vārdu 'master' un 'lease' iespējamās tulkojuma nianšes. Visticamāk, ka patērētāji galvenokārt pievērsīs uzmanību lietotā apzīmējuma nozīmei tieši attiecīgo nozaru kontekstā un pirmkārt uztvers tās nozīmes nianšes, kuras tieši vai asociatīvi saistās ar nozares specifiku. Nepamatoti ir šādos gadījumos piemērot šauru kritēriju, saskaņā ar kuru preču zīmes reģistrāciju varētu atteikt vienīgi tad, ja pieteiktā zīme būtu „ekskluzīvi aprakstoša”, tas ir, ja tai būtu tikai terminoloģiska nozīme (EKT lieta C-191/01, *Doublemint*, 33. un 34.punkts).

4.3. Pieteicējs pieļauj, ka zināma daļa attiecīgo pakalpojumu patērētāju varētu zināt pieteiktā apzīmējuma 'MASTERLEASE' atsevišķo sastāvdaļu tulkojumu, tomēr uzskata, ka apvienotā apzīmējuma jēgu patērētāji neuztvers viennozīmīgi un visdrīzāk iegūs visai nenoteiktu, nekonkrētu priekšstatu par to. Šim viedoklim nevar pievienoties turpmāk minēto iemeslu dēļ.

4.4. Ievērojot arī angļu valodas zināšanu straujo pieaugumu mūsu sabiedrībā un to, ka finanšu jomas pakalpojumu patērētāji, visdrīzāk, uzmanīgi noskaidro ar attiecīgā pakalpojuma saņemšanu saistītos apstākļus, maz ticams, ka šajā jomā lietotu vārdu 'lease' attiecīgie patērētāji nespētu atbilstoši atšifrēt ('lease' – noma, nomāšana, nomas līgums, iznomāt – *Angļu-latviešu vārdnīca*; Aut. kol., „Avots”, 2007; 590.lpp.; iznomāšana, nomāšana (tiesību pārdošana/pirkšana izmantot kādu īpašumu uz noteiktu laiku) – *Angļu-latviešu biznesa leksikas skaidrojošā vārdnīca*; sast. Purviņš A., „Avots”, bez g. un vietas norādes; 243.lpp.). Vārds 'lease' būs saprotams arī tāpēc, ka tas izrunas ziņā sasaucas ar latviešu valodā nostabilizējušos vārdu 'līzings' (piemēram, banku meitasuzņēmumu nosaukumos: SIA Parex līzings un faktoring, SIA DnB NORD Līzings, SIA Hanza Līzings, Hipolīzings); ar līzingu saistīti pakalpojumi ir ietverti arī izskatāmās preču zīmes pieteikuma pakalpojumu sarakstā. Līzings ir īpaša kredītēšanas forma, kuras būtība ir līzingu objekta (priekšmeta) iegāde un nodošana līzingu devēja lietošanā pēc līzingu ņēmēja lūguma un līzingu devēja interesēs uz līzingu līguma pamata. Līzingu objektu iegādājas specializēta līzingu iestāde no ražotāja un nodod nomā līzingu ņēmējam (netiešais līzings), vai arī līzingu objektu iznomā tiešais ražotājs (tiešais līzings). Izšķir operatīvo līzingu (bez izpirkuma tiesībām) un finanšu līzingu (ar izpirkuma tiesībām) – *Ekonomikas un finanšu vārdnīca*; Norden AB; bez g. un vietas norādes; 217.lpp.). Finanšu līzingu (angl. *finance lease, leasing with sale*) sauc arī par izpirkumnomu (turpat, 129.lpp.).

4.5. Kontekstā ar vārdu 'lease', tam priekšā, apzīmētāja pozīcijā esošajam vārdam 'master' gan ir iespējami visai dažādi tulkojumi (saimnieks, kungs, īpašnieks; skolotājs; maģistrs; meistars u.c. – *Angļu-latviešu vārdnīca*; Aut. kol., „Avots”, 2007; 634.lpp.). Tomēr ir pamats pieņemt, ka tieši konteksta dēļ patērētāju uztverē pārsvaru iegūs nozīme 'galvenais; vadošais; kontrolējošais; vedēj-' (turpat). Šādu pieņēmumu pamato arī citi līdzīgi veidoti, salikti angļu valodas jēdzieni ar sākumdaļu 'master', piemēram, 'master print' (kontrolkopija), 'master computer' (vedējdators), 'master recording' (fonoieraksta oriģināls), 'master antenna' (kolektīvā antena), 'master key' (mūķīzeris; - turpat), kā arī latviešu valodā jau visai plaši ieviesies apzīmējums 'māsterplāns' (ģenerālplāns, vispārējais plāns). Tādējādi arī tiem patērētājiem, kuri nezina specifiskā termina 'master lease' precīzo nozīmi, tā uztvere attiecīgajā kontekstā (piemēram: galvenā noma, kontrolnoma) nevar sagādāt grūtības.

4.6. Pieteicējs apgalvo, ka preču zīme 'MASTERLEASE' ir fantāzijas ceļā radīts apzīmējums, turklāt uzsver, ka pieteiktā apzīmējuma atšķirtspēja un atbilstība preču zīmju reģistrējamības kritērijiem jāvērtē, nevis sadalot to pa sastāvdaļām un uzlūkojot kā sastāvdaļu nozīmju mehānisku summu, bet gan attiecībā uz kopumu, ko tās veido. ApP piekrīt, ka ir jāvērtē preču zīmes kopiespaids, taču uzskata, ka nevar nonākt pie zīmes kopiespaids objektīva vērtējuma, neizanalizējot tās loģisko sastāvdaļu uztveri. Ņemot vērā apzīmējuma 'master lease' terminoloģisko raksturu, nav pamata atzīt, ka apzīmējums 'MASTERLEASE' ir fantāzijas zīme.

4.7. LPV ekspertīzes lēmumā pareizi atzīts, ka divu vārdu rakstīšana kopā, vienā vārdā nemaina pieteiktā apzīmējuma būtību. Tas apstākļi, ka apzīmējums tieši pieteiktajā formā vārdnīcās nav ietverts, neizslēdz tā iespējamo uztveri ar nozīmi 'nomas pamatlīgums' vai tamlīdzīgi. Ja patērētājiem būs saprotama jēdziena 'master lease' nozīme, nav pamata uzskatīt, ka apzīmējums 'MASTERLEASE' saistībā ar pieteiktajiem pakalpojumiem tiks uztverts ar citādu nozīmi. Salikts vārds, kas veidots no pieteiktās preces vai pakalpojumu aprakstošiem elementiem, ir jāatzīst par preces vai pakalpojumu aprakstošu arī kopumā, ja vien nepastāv uztverama starpība starp šo vārdu un tā elementu vienkāršu summu (EKT lieta C-363/99, *Postkantoor*, 100.punkts). Ar pietiekamu pārlicību var apgalvot, ka būtisku atšķirību starp

apzīmējumu 'master lease' un apzīmējumu 'MASTERLEASE' attiecīgo pakalpojumu vidējais patērētājs saskatīt nespēs.

4.8. ApP arī atzīmē, ka LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkta piemērošanai pietiek konstatēt, ka attiecīgo apzīmējumu "var izmantot komercdarbībā". Tātad nav nepieciešams, lai būtu iegūti pierādījumi par to, ka konkrētais apzīmējums jau ir terminu krājumos vai praksē tiek izmantots preču vai pakalpojumu nosaukšanai vai raksturošanai, – pietiek ar potenciālu iespēju, ka to kādreiz tā var izmantot. EKT uzskata, ka, piemērojot attiecīgo Eiropas Savienības Preču zīmju direktīvas normu (LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkts atbilst *Padomes 1988.gada 21.decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK dalībvalstu preču zīmju likumu tuvināšanai* 3.panta 1.(c) punktam), kompetentajai institūcijai ir jānosaka, vai reģistrācijai pieteikto preču zīmi attiecīgā personu kategorija uztver kā attiecīgo preču vai pakalpojumu īpašību raksturojumu pašlaik, vai arī ir pamats pieņemt, ka tas var notikt nākotnē; ja pēc šā novērtējuma institūcija secina, ka kaut viena no apzīmējuma iespējamām nozīmēm ir potenciāli aprakstoša, reģistrācija atsakāma uz minētās normas pamata (EKT lietas: C-363/99, *Postkantoor*, 56.punkts; C-191/01, *Doublemint*, 32.punkts).

4.9. Tādējādi ir jāsecina, ka pieteiktais apzīmējums saskaņā ar LPZ/99 6.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem nevar tikt reģistrēts attiecībā uz visiem tiem pakalpojumiem, saistībā ar kuriem šo apzīmējumu patērētāji varētu uztvert kā jēdzienu ar iepriekš minēto nozīmi, proti, kā nomas pamatlīgumu (galveno nomas līgumu), arī izpirkumnomas jeb finanšu līzingu jomā. Nepieciešamību minētajā apjomā noraidīt pieteiktā apzīmējuma reģistrāciju nosaka, cita starpā, šīs likuma normas pamatā esošās sabiedrības intereses, lai izņēmuma tiesības netiktu piešķirtas attiecībā uz aprakstošiem apzīmējumiem, kurus var būt ieinteresēti izmantot arī citi komersanti, un lai jēdzieni ar informatīvu nozīmi netiktu monopolizēti kā atsevišķa komersanta īpašums. Uz šo lietas aspektu pareizi norāda arī LPV lēmums.

5. Apzīmējumu, kuru var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo pakalpojumu veidu vai lietojumu (funkcionālo uzdevumu), vienlaikus ir pamats atzīt par apzīmējumu, kuram trūkst atšķirtspējas. Ja apzīmējuma aprakstošā nozīme ir redzama attiecīgajiem patērētājiem, tie šo apzīmējumu neuztver kā preču zīmi. Citiem vārdiem, apzīmējums, kas raksturo attiecīgos pakalpojumus, nav spējīgs individualizēt viena komersanta pakalpojumus starp citiem attiecīgās nozares komersantu pakalpojumiem, un šajā apjomā tas nevar veikt preču zīmes pamatuzdevumu – norādīt uz attiecīgo preču izcelsmi no viena noteikta uzņēmuma. Tātad LPV lēmums pamatoti atsaucas arī uz LPZ/99 6.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem, ciktāl runa ir par pakalpojumiem, kas saistīti ar finansēm, apdrošināšanu, nekustamo īpašumu un citiem darījumiem, saistībā ar kuriem ir iespējama nomas vai izpirkumnomas līgumu slēgšana.

6. Par tāda rakstura zīmēm, kas sastādītas no diviem vai vairāk elementiem, kuriem pašiem par sevi, atsevišķi ņemtiem, nav atšķirtspējas, savu atzinumu ir sniegusi arī EKT. Šādi elementi var būt apvienoti mākslīgā jaunvārdā (neoloģismā), bet, ja katrs tās elements pats par sevi ir aprakstošs, bez atšķirtspējas attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, tad arī sastādītais saliktenis būs aprakstošs un bez atšķirtspējas, izņemot gadījumus, kad pats šo elementu apvienojuma veids ir pietiekami īpatnējs, neparasta rakstura salikums un kad jaunais vārds ir vairāk nekā vienkārša tā sastāvdaļu summa vai izraisa iespaidu, kas ir pietiekami attāls no tā, kādu izraisa tikai vienkārša šo elementu nozīmju kombinācija (EKT lietas: C-265/00, *Biomild*, 39. un 43.punkts; C-383/99 P, *BABY-DRY*, 39.–43.punkts). Nav šaubu, ka vārdi 'master' un 'lease' ir bez atšķirtspējas attiecībā uz noteiktu daļu no pieteiktajiem pakalpojumiem; no visa iepriekš minētā var arī secināt, ka saliktais vārds 'MASTERLEASE' neveido neparasta rakstura apzīmējumu, un īpatnēju raksturu tam nepiešķir arī apzīmējumā viscaur lietotie lielie burti.

7. ApP neuzskata par šajā lietā būtisku to apstākli, ka pieteiktais apzīmējums vairākās citās valstīs atzīts par reģistrējamu, tostarp arī attiecībā uz pakalpojumiem, kas ir saistīti ar nomu. Kā pareizi norādīts LPV lēmumā, katras valsts preču zīmju iestāde pieteiktās zīmes vērtē, ņemot vērā šīs valsts patērētāju iespējamo uztveri un preču vai pakalpojumu tirgus īpatnības. Preču zīmju reģistrācijas atteikuma absolūto pamatojumu piemērošanu izvērtējot Latvijā, pamatā jāņem vērā tie apstākļi, kas attiecas uz Latvijas sabiedrību un konkrētajiem Latvijas patērētājiem. ApP arī noraida pieteicēja sniegto salīdzinājumu ar reģistrētām preču zīmēm **MASTERBANKING** (M 36 612), **SUPERLEASE** (CTM 003 202 215) un **MASTER FINANCE** (CTM 003 839 651), jo neuzskata, ka šie apzīmējumi, līdzīgi izskatāmajam apzīmējumam 'MASTERLEASE', varētu tikt uztverti kā termini vai terminoloģiska rakstura vārdkopas.

8. Tai pašā laikā ApP atzīst par pamatotu pieteicēja motivāciju, apšaubot izskatāmā apzīmējuma aprakstošo raksturu attiecībā uz daļu no pieteiktajiem pakalpojumiem, kuriem nav saistības ar nomu vai izpirkumnomu (finanšu līzingu), un attiecībā uz kuriem apzīmējums 'MASTERLEASE' nevar tikt uztverts kā konkrēts jēdziens. LPV lēmumā atzīts, ka reģistrācija pieļaujama vienīgi attiecībā uz 39.klases pakalpojumiem 'preču iesaiņošana un uzglabāšana'. Patiešām, preču iesaiņošanas un uzglabāšanas pakalpojumi nav darbība finanšu jomā, – tas ir pietiekami patstāvīgs komercdarbības veids, kam nav tiešas saistības ar nomu, izpirkumnomu vai attiecīgu nomas līgumu slēgšanu, tāpēc nav pamata uzskatīt, ka šo

pakalpojumu patērētāji varētu apzīmējumu 'MASTERLEASE' uztvert kā norādi uz pakalpojumu veidu vai lietojumu. Taču to pašu var konstatēt arī attiecībā uz dažiem citiem pakalpojumiem no pieteiktā saraksta, piemēram, apdrošināšanu, darījumiem ar naudu, pakalpojumiem nekustamā īpašuma jomā, ceļojumu organizēšanu, ciktāl runa ir par šādu pakalpojumu vispārīgo ievirzi. Tomēr vairākas no šīm preču zīmes pieteicēja potenciālās komercdarbības jomām, pēc ApP vērtējuma, zināmā mērā var skart nomu un nomas līgumu slēgšanu. Izpirkumnomas (finanšu līzings) operācijas ir darījumi finanšu sfērā. Ar nomas un izpirkumnomas darījumiem var būt saistīta daļa pakalpojumu transporta jomā. Novērtējot jomas, kurās pieteiktais apzīmējums varētu raksturot pakalpojumus vai to lietošanu, jāņem vērā, ka ar nomas un izpirkumnomas darījumiem var būt saistīta arī tajos iesaistītās kustamās vai nekustamās mantas novērtēšana un apdrošināšana, kā arī attiecīgas galvojumu un kredītu (aizdevumu) operācijas.

9. No iepriekš minētā var secināt, ka pastāv iespēja, būtiski nekaitējot patērētāju un tirgus dalībnieku (citu komersantu) interesēm, pieteicēja apelāciju apmierināt daļēji, atzīstot pieteikto apzīmējumu par reģistrējamu attiecībā uz ierobežotu pakalpojumu sarakstu, ja no sākotnējā saraksta svītro tos pakalpojumus, kas var skart nomu, izpirkumnomu un nomas līgumu slēgšanu.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos argumentus un secinājumus, pamatojoties uz likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 6.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu un vadoties no minētā likuma 19.panta noteikumiem par apelāciju izskatīšanu, Apelācijas padome **nolemj**:

1. daļēji apmierināt uzņēmēj sabiedrības GMAC LLC (ASV) apelāciju par Patentu valdes 2006.gada 6.novembra lēmumu par preču zīmes **MASTERLEASE** (pieteik. Nr. M-05-1190) reģistrāciju ierobežotam pakalpojumu sarakstam, grozīt minēto lēmumu un atzīt šo preču zīmi par reģistrējamu ierobežotam pakalpojumu sarakstam šādā redakcijā:

- 36.klasē – 'apdrošināšana, darījumi ar naudu, nekustamā īpašuma lietas, izņemot šo pakalpojumu veidus, kas saistīti ar kustamas un nekustamas mantas nomu, izpirkumnomu vai finanšu līzingu';

- 39.klasē – 'preču iesaiņošana un uzglabāšana; ceļojumu organizēšana un transporta pakalpojumi, izņemot transporta līdzekļu nomas un izpirkumnomas pakalpojumus'.

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam un Valsts reģistru un dokumentācijas departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **MASTERLEASE** (pieteik. Nr. M-05-1190) atzīšanu par reģistrējamu attiecībā uz 1.punktā minētajiem pakalpojumiem.

Apelācijas padomes lēmumu var pārsūdzēt triju mēnešu laikā no lēmuma noraksta saņemšanas dienas; pārsūdzības pieteikums iesniedzams Administratīvajā rajona tiesā; pieteikuma iesniegšana aptur lēmuma izpildi jeb stāšanos spēkā (likums *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm*, 19.panta astotā daļa).

Šis lēmums, ja tas nav pārsūdzēts noteiktajā laikā, stājas spēkā pēc tam, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

/paraksts/

J.Ancītis

ApP sēdes locekļi:

/paraksts/

K.Krūmiņš

/paraksts/

D.Liberte